

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ФАРМАКОЛОГІЯ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	III ФМ-21
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра фармації
Викладачі курсу	Доктор фармацевтичних наук, професор, Цубанова Наталя Анатоліївна
Контактна інформація викладача	E. mail: cubanova@lma.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=379
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 7,5 Загальна кількість годин – 225 Модулів – 11 Рік підготовки – 3 Семестр – 5,6 Лекції – 40 год. Практичні заняття – 72 год. Самостійна робота – 113 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Фармакологія» є нормативною дисципліною з спеціальності 226 Фармація, промислова фармація. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для майбутньої фахової діяльності. Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знаннями та практичні навички застосування державних та Міжнародних стандартів, що стосуються знань про фармакологічну активність лікарських препаратів, використання медикаментозних засобів при різних захворюваннях, дії ліків у разі тривалого застосування або комбінованого призначення одночасно кількох препаратів, проявів негативної побічної дії.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Фармакологія» є засвоєння фундаментальних понять з фармакодинаміки, фармакокінетики та фармакотерапії лікарських засобів, класифікацій та характеристики сучасних основних фармакологіч-

них груп і препаратів; опанування загальних правил рецептури відповідно до сучасних вимог; втілення набутих знань як у процесі навчання так і майбутньої фахової діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні *знати*:

- основні відомості про аптеку, її функції та правила зберігання й обліку медикаментозних засобів в аптеках і різних відділах стаціонару;
- трактувати поняття про лікарську сировину, лікарську речовину, лікарський (медикаментозний) засіб, препарат і лікарську форму;
- основні питання загальної фармакології, зокрема шляхи введення лікувальних засобів, чинники, від яких залежить їх дія;
- головні питання фармакокінетики, фармакодинаміки медикаментозних засобів, особливості їхньої дії при повторних введеннях і комбінованому застосуванні;
- класифікацію медикаментозних засобів за основними фармакологічними групами;
- характеристику дії найважливіших груп лікарських засобів та окремих препаратів, методи застосування їх у відповідних випадках;
- сучасні форми ліків і загальні правила відпуску їх відповідно до вимог закладів охорони здоров'я (ЗОЗ);
- види реакцій організму на введення лікарських засобів, взаємодію окремих препаратів, їх сумісність у випадку комбінованого застосування, можливі побічні ефекти та запобігання їм;
- правила обліку і безпечного зберігання сильнодіючих, отруйних і наркотичних засобів в аптеках та ЛПУ;
- основні питання фармакокінетики та фармакодинаміки ліків для здійснення раціонального їх вибору та оптимального використання при тих чи інших захворюваннях;
- орієнтуватися в класифікації та порівняльній характеристиці медикаментозних засобів з метою раціонального та ефективного застосування їх для дезінфекції, антисептики та хіміотерапії;
- робити аналіз терапевтичних і побічних ефектів, знати заходи щодо їх запобігання;
- засоби невідкладної допомоги в разі медикаментозних отруєнь;

вміти:

- надавати кваліфіковану допомогу при невідкладних станах;
- працювати з лікарськими препаратами, анотаціями до них та довідковою літературою;
- аналізувати фармакотерапевтичну та побічну дію лікарських засобів на основі знань їх фармакодинаміки й фармакокінетики;
- працювати з міжнародною та торговою номенклатурою лікарських засобів;
- розподіляти препарати за фармакологічними групами;
- знаходити в довідковій літературі нові лікарські препарати у відповідних фармакологічних групах;
- проводити їх порівняльну характеристику з відомими вітчизняними та зарубіжними аналогами;
- готувати інформацію про нові та традиційні лікарські препарати;
- визначати протипоказання для препарату з урахуванням побічної дії.
- аналізувати фармакологічні й побічні ефекти препаратів, оцінювати їх доцільність і можливість використання для фармакотерапії різних

	захворювань
Програмні результати навчання	<p>ПРН 3. Брати участь у встановленні ділових комунікацій, використанні інформаційно комунікативних технологій та професійної лексики у повсякденній діяльності.</p> <p>ПРН 5. Обирати оптимальні методи та способи розв'язування складних та спеціалізованих задач, відшукуючи шляхи вирішення проблемних ситуацій у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 14. Поширювати інформацію щодо профілактики захворювань, небезпеки безвідповідального самолікування, правил зберігання лікарських засобів у домашніх умовах.</p> <p>ПРН 15. Класифікувати лікарські засоби за фармакологічними групами, умовами зберігання та умовами відпуску з аптеки.</p> <p>ПРН 16. Пояснювати доцільність вибору лікарського засобу шляхом оцінювання біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей.</p>

Політика курсу	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.</p> <p>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</p>
-----------------------	---

Структура курсу ТЕМИ ЛЕКЦІЙ			Т Е М И Л Е К
№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
V СЕМЕСТР			
1	Вступ. Загальна фармакологія та рецептура	2	

2	Антисептичні та дезінфікуючі засоби	2	Ц І Й емі МБ вита вову вову ів д ну с в тр епат ЕМІ піву апії
3	Хіміотерапевтичні препарати. Антибіотики	2	
4	Сульфаніламідні препарати та засоби з протипаразитарною активністю	2	
5	Лікарські засоби, що впливають на аферентну нервову систему	2	
6	Лікарські засоби, що впливають на еферентну нервову систему	2	
7	Лікарські засоби, що впливають на ЦНС	2	
8	Психотропні засоби	2	
9	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання	2	
10	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему	2	
11	Антигіпертензивні та сечогінні засоби	2	
12	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення	2	
13	Засоби, що впливають на функцію печінки (гепатотропні препарати), моторику шлунково-кишкового тракту	2	
	Разом за V семестр:	26	
VI СЕМЕСТР			
14	Лікарські засоби, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки	2	
15	Лікарські засоби, що впливають на систему крові	2	
16	Гормональні препарати	2	
17	Вітамінні препарати	2	
18	Протиалергічні засоби та протизапальні засоби	2	
19	Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза	2	
20	Медикаментозне отруєння. Основні принципи терапії гострих отруєнь	2	
	Разом за VI семестр:	14	
	Разом:	40	
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ			
№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
V СЕМЕСТР			
1.	Рецепт. Форми ліків	4	6. Т Е М И П Р А К Т И Ч Н И Х З А Н Я Т Ь
2.	Антисептичні та дезінфікуючі засоби	4	
3.	Хіміотерапевтичні засоби. Антибіотики	4	
4.	Сульфаніламідні препарати та засоби з протипаразитарною активністю	4	
5.	Лікарські засоби, що впливають на периферичну нервову систему	4	
6.	Лікарські засоби, що впливають на центральну нервову систему	4	
7.	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання	4	
8.	Лікарські засоби, які впливають на серцево-судинну систему та функцію нирок	4	
9.	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення	4	
10.	Модульний контроль I. Загальна фармакологія та рецептура. Засоби з протимікробною та протипаразитарною активністю. Лікарські засоби, що впливають на нервову систему, органи дихання, серцево-судинну систему, функції нирок та органів травлення	2	
	Разом за V семестр:	38	
VI СЕМЕСТР			
11.	Лікарські засоби, що впливають на тонус і скоротливу діяльність матки	4	

15.	Скласти таблицю засобів, які використовують при порушенні функції органів травлення за такими параметрами: назва препарату, форма випуску, застосування, побічні дії. Виписати рецепти препаратів, що регулюють секрецію травних залоз	4
16.	<i>Підготовка до модульного контролю 1</i>	4
	Разом за V семестр:	64
VI СЕМЕСТР		
17.	Засоби, які застосовуються для збереження вагітності у ранні терміни (форма випуску, спосіб застосування, побічні дії). Виписати рецепти	4
18.	Скласти графологічну структуру класифікації протианемічних препаратів та препаратів, які впливають на гемостаз (прямої та непрямой дії)	4
19.	Скласти таблицю препаратів гіпофізу, які впливають на залози, органи та тканини. Виписати рецепти	4
20.	Скласти таблицю препаратів статевих гормонів, їх синтетичні аналоги та замінники. Виписати рецепти	4
21.	Скласти таблицю клінічних проявів гіпо- та авітамінозів. Виписати рецепти	4
22.	Препарати, що корегують (стимулюють) імунітет та імуносупресори. Виписати рецепти	4
23.	Підготувати мультимедійну презентацію біогенних та синтетичних препаратів, які стимулюють метаболічні процеси	4
24.	Скласти таблицю нестероїдних протизапальних препаратів. Виписати рецепти	3
25.	Скласти таблицю стероїдних протизапальних препаратів. Виписати рецепти	2
26.	Скласти алгоритм надання невідкладної допомоги при отруєнні кислотами та основами	4
27.	Особливості роботи з препаратами глюкози, Калію хлоридом, Кальцію хлоридом, Магнію сульфатом. Виписати рецепти	4
28.	Скласти алгоритм надання невідкладної допомоги при отруєнні солями важких металів. Виписати рецепти	4
29.	<i>Підготовка до модульного контролю 2</i>	4
	Разом за VI семестр:	49
	Разом:	113

X
У
е
Н
К
X
У
Н
С
Э
Н
К
П
С
К
С
а
Н
а
К
С
Л
С
П
и
и
.
П
С
П
У
К
М
е
Л
К
К
а
М
е
Н
С
Э
Н
К
X
Э
Э
С

C
G
i
E
T
a
i
X
K
J
i
H
i
d
H
i
E
K
H
E
C
C
Y
E
a
H
H
X
2
C
C
C
C
J
K
E
C
C
H
i
H
C
C
C
H
K
E
a
H
T
K
C
e

C
T
K
T
a
C
J
K
I
H
a
a
T
a
K
K
M
K
I
a
H
a
M
e
T
H
a
M
K
:
C
C
H
M
a
E
K
I
Y
C
K
Y
,
a
a
C
H
C
Y
E
a

Н
Н
я
,
У
М
С
Е
К
э
С
е
П
і
П
а
Н
Н
я
З
С
к
Л
а
С
Т
К
П
С
П
і
Е
Н
я
Л
Б
Н
У
Т
а
С
Л
К
Л
К
Н
Х
а
П
а
К
Т
С
Е
П
К
С

T
K
K
K
a
H
T
K
C
i
C
T
K
K
i
E
H
C
E
C
I
C
H
C
K
C
J
i
H
H
s
.
H
J
a
C
T
K
E
C
C
H
i
.
E
a
C
H
C
C
Y
E
a
H

Н
я
.
Н
В
П
К
С
а
П
Н
е
П
е
П
П
И
4
С
.
К
Л
а
С
П
К
П
а
С
Л
С
П
и
е
Н
У
С
П
Н
У
К
П
У
Н
У
К
Л
а
С
Н
С
и
и
К

а
л
и
и
с
у
л
е
д
а
н
и
л
а
н
и
л
н
к
х
,
п
с
т
и
у
с
е
н
к
у
л
е
с
з
н
к
х
п
е
п
а
н
и
е
,
п
с
х
и

Д
Н
К
Х
Н
и
Н
С
С
У
Н
а
Н
У
,
8
-
С
Н
С
Н
Х
и
Н
С
Л
и
Н
У
П
а
Э
а
С
С
и
Н
Э
Н
Н
С
Н
Н
а
Н
а
Э
Н
Н
а

У
:
<
J
i
K
a
P
C
E
K
i
3
a
C
C
C
K
,
L
C
E
П
J
K
E
a
H
T
E
H
a
П
e
H
K
d
e
H
K
d
H
Y
H
e
H
E
C
E
Y
C

С
Г
и
Е
,
И
С
Е
И
Л
К
Е
а
Р
Т
Е
Н
а
С
У
Н
К
И
и
и
С
Р
И
а
Н
и
Е
Д
Н
Х
а
Н
Я
Э
а
Т
а
К
К
М
К
И
а
П

а
М
С
П
Н
а
М
К
:
Н
а
э
Б
а
П
П
С
П
а
Н
а
П
У
,
С
С
П
М
а
Б
К
П
У
С
К
У
,
Д
С
э
а
,
э
а
С
П
С
У
Б
а
Н
Н

Я
,
П
С
С
и
д
Н
и
д
и
и
.
Н
И
П
И
С
а
т
И
Н
е
П
е
П
т
И
С
С
К
.
Л
а
С
т
И
т
а
С
Л
И
Д
Н
з
а
С
С
С
и
Е
,
Л
С

Е
Ж
И
Й
К
Л
М
Н
О
П
Р
С
Т
У
Ф
Х
Ц
Ч
Ш
Щ
Ъ
Ы
Ь
Э
Ю
Я
а
б
в
г
д
е
ж
з
и
й
к
л
м
н
о
п
р
с
т
у
ф
х
ц
ч
ш
щ
ъ
ы
ь
э
ю
я
А
Б
В
Г
Д
Е
Ж
З
И
Й
К
Л
М
Н
О
П
Р
С
Т
У
Ф
Х
Ц
Ч
Ш
Щ
Ъ
Ы
Ь
Э
Ю
Я

И
Е
С
П
а
Н
и
э
М
и
С
К
Л
а
С
Т
В
П
С
П
и
Е
Н
Я
Л
Е
Н
У
Т
а
С
Л
К
П
Р
Х
а
П
а
К
Т
е
П
К
С
Т
К
К
С
е
П

Л
и
и
а
Н
Т
К
П
и
С
Н
Т
С
Н
З
К
Е
Н
К
Х
З
а
С
С
и
Е
З
а
Т
а
К
К
М
К
П
С
К
а
З
Н
К
К
а
З
Е
З
Е
З

П
Р
Е
П
А
Р
А
Т
У
,
С
С
М
А
Е
И
П
У
С
К
У
,
З
А
С
Т
С
У
В
А
Н
Н
Я
,
П
Л
Я
Х
И
Е
Е
С
Д
С
Н
Н
Я
,
П
С

С
С
Т
а
Т
Н
С
С
Т
и
Е
и
Н
Л
е
Е
С
П
С
К
Н
С
Е
С
С
С
и
П
У
У
.
П
и
и
д
П
С
Т
У
Е
а
Т
К
М
У
Л
Е
Т
К
М
е
д
и
к
Н
У

И
и
и
С
П
П
а
Н
и
Е
Т
П
а
Е
У
е
Н
Н
я
э
а
Т
а
К
К
М
К
П
а
П
а
М
е
Т
П
а
М
К
:
Н
а
э
Е
а
П
е
П
а
П
а
П

У
,
С
Н
а
Е
П
У
С
К
У
,
Э
а
С
П
С
У
Е
а
Н
я
,
П
С
С
и
р
Н
и
Д
и
и
.
Н
К
П
С
а
П
К
Н
Е
П
Е
П

0
0
0
J
0
0
J
E
E
0
2
0
R
0
E
R
P
0
J
R
J
E
3
3
0
M
3
3
V
0
e
M
e
0
E
:
VI
C
E
M
E
C
TP
E
3
.
c
c
E

я
к
и
э
а
с
п
с
с
в
у
н
т
е
с
я
д
л
я
э
с
е
н
е
ж
е
н
н
я
в
а
п
и
т
н
с
с
п
и
у
н
а
н
и
т
е
н
н

і
н
к
(
с
с
н
а
в
н
п
у
с
к
у
.
с
п
с
і
с
з
а
с
п
с
у
в
а
н
н
я
.
п
с
с
і
р
н
і
д
і
і
)
.
в
н
п
в

С
С
П
а
з
(
П
Р
М
С
і
Т
а
Н
е
П
Р
я
М
С
і
Д
і
і
і
)
10
С
К
.
Л
а
С
Т
К
Т
а
С
Л
К
П
К
П
Р
е
П
а
Р
а
Т
і
Е
П
і

П
С
С
и
з
У
,
я
к
и
Е
П
Л
К
Е
а
Н
Т
Е
Н
а
з
а
Л
С
з
К
,
С
П
Г
а
Н
К
Т
а
Т
К
а
Н
К
Н
.
Е
В
П
К
С
а
Т

J
L
L
H
K
J
i
H
i
c
H
K
X
H
H
C
X
E
i
E
H
i
H
C
-
T
a
a
E
i
T
a
N
i
H
C
a
i
E
.
H
K
H
C
a
T
K
H
E
L
E

И
Т
К
2
И
2
И
С
И
а
И
а
И
К
,
И
С
К
С
И
Е
И
У
И
И
И
(
С
И
И
М
У
Л
И
И
И
И
)
и
и
У
И
и
и
е
И
И
а
и
и
У
И
С
С

Т
а
С
С
Л
и
ч
Н
и
П
Н
С
Л
е
С
И
20
4
Л
а
С
Т
И
Т
а
С
Л
И
Н
Н
С
Т
е
Н
С
и
Д
Н
И
Х
П
Н
С
Т
И
Э
а
П
а
Л
Б
Н
И

С
Т
К
Э
а
П
а
Л
Е
К
Х
П
Е
е
П
а
П
а
Т
и
Е
.
Е
К
П
К
С
а
Т
К
Е
е
П
е
П
Т
К
20
С
К
.
Л
а
С
Т
К
а
Л
П
С
Е
К
Т
М
Е

а
д
а
н
н
я
н
е
е
и
д
н
л
а
д
н
с
и
д
с
п
с
м
с
п
н
п
н
с
п
н
у
е
н
и
н
н
с
л
с
п
а
н
с
н
с

M
,
F
a
J
E
H
i
F
X
J
C
F
F
H
C
M
,
M
a
H
F
i
F
C
Y
J
E
G
a
H
C
M
.
H
F
H
C
a
H
F
E
L
e
H
F
F
C
S
J
a

С
Т
К
а
Л
П
С
Р
К
Т
М
Н
а
Д
а
Н
Н
Я
Н
С
В
и
Д
К
Л
а
Д
Н
С
и
Д
С
П
С
М
С
П
К
П
Р
К
С
Т
Р
У
Е
Н
и
С
С
Л

Я
М
К
Б
а
х
К
х
М
С
Т
а
J
i
E
.
H
K
П
K
C
а
T
K
P
C
L
e
П
T
K
2
C
i
.
C
C
N
C
6
K
a
C
C
M
C
C
Y
L
6
P
C
2

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Дроговоз С.М., Страшний В.В. Фармакологія «На допомогу лікарю, провізору та студенту». — Харьков: Издательский центр ХАН, 2002.
2. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія. — К.: Медицина, 2011. — 520 с.
3. Скакун М.П., Посохова К.А. Основи фармакології з рецептурою: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.
4. Чекман І.С. Фармакологія: підручник. — К.: Вища шк., 2001.

Додаткова:

1. Залюбовська О.І., Коваль С.М., Литвинова О.М. Клінічна фармакологія: підручник. — Х.: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2003.
2. Грицько О.М., Лесик-Лісна О.А. Фармакотерапія і медсестринський процес. — Львів: «Компакт-ЛВ», 2005.
3. Казанюк Т.В., Практикум з фармакології: навч. посібник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2012. — 224 с.
4. Фармакологія: Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних, фармацевтичних навчальних закладів спеціальностей 226 “Фармація” / І.В Луцак, К.М. Римарчук, Т.Р Зубрицька та ін. — К.: ВСВ “Медицина”, 2018. — 344 с.

5. Бабак О.Я., Біловол О.М. Клінічна фармакологія. — К.: Медицина, 2010. — 776 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ <http://www.drlz.com.ua/>
2. КОМПЕНДИУМ ОНЛАЙН <https://compendium.com.ua/>

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки.

Засоби діагностики успішності навчання

самоконтроль, поточний контроль, тестовий контроль, програмований контроль, модульний контроль, залік.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Лекції, практичні заняття, розв'язування задач, індивідуальні завдання.

У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.

Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.

Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання.

Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.

У режимі дистанційного навчання під час карантину.

Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК - модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

**Питання до
екзамену**

1. Визначення фармакології як науки та зв'язок її з іншими дисциплінами.
2. Коротка історія розвитку фармакології. Значення видатних вітчизняних і зарубіжних учених.
3. Шляхи пошуку нових лікарських засобів. Клінічне дослідження їх.
4. Поняття про лікарські речовини, джерела їх одержання; лікарські форми, їх класифікація; лікарські (медикаментозні) засоби, препарати. Сучасні форми ліків. Їх переваги та недоліки.
5. Фітотерапія.
6. Державна фармакопея, її зміст і значення.
7. Основні відомості про аптеку, її функції. Правила зберігання і обліку лікарських засобів в аптеках і відділеннях стаціонару.
8. Рецепт, його значення і структура. Загальні правила складання рецептів.
9. Форми рецептурних бланків згідно з чинним наказом і правилами оформлення рецептів.
10. Правила виписування ліків для стаціонарів.
11. Тверді форми ліків і правила виписування рецептів на порошки, капсули, драже і таблетки.
12. Рідкі форми ліків і правила виписування на них рецептів.
13. М'які форми ліків і правила оформлення на них рецептів.
14. Форми ліків для ін'єкцій. Способи стерилізації. Правила виписування рецептів на стерильні форми ліків в ампулах і флаконах.
15. Поняття про офіцинальні та магістральні форми ліків.
16. Шляхи введення ліків в організм.
17. Розподіл ліків в організмі.
18. Біотрансформація ліків в організмі.
19. Шляхи виведення ліків з організму.
20. Види дії медикаментозних речовин: місцева, резорбтивна, рефлекторна, основна й побічна, пряма й дургорядна.
21. Умови, що впливають на дію ліків в організмі: хімічна будова, фізико-хімічні властивості, біодоступність, доза. Вік, маса тіла, індивідуальна чутливість, стать, патологічні процеси, режим харчування і склад їжі, метеорологічні фактори.
22. Зміна дії медикаментозних речовин при повторних введеннях: кумуляція, звикання, тахіфілаксія, медикаментозна залежність, ейфорія, абстиненція, сенсibiliзація.
23. Комбінована дія медикаментозних речовин.
24. Синергізм і його види. Антагонізм. Синергоантагонізм.
25. Побічна дія ліків алергійної та неалергійної природи. Токсична дія ліків. Тератогенна, ембріотоксична і мутагенна дія.
26. Протимікробні засоби. Загальна характеристика, класифікація.
27. Антисептичні та дезінфекційні засоби. Загальна характеристика, класифікація. Застосування окремих препаратів. Механізм їхньої протимікробної дії. Отруєння солями важких металів, принципи надання допомоги.
28. Хіміотерапевтичні засоби, загальна характеристика. Основні принципи хіміотерапії. Класифікація.
29. Антибіотики. Загальне поняття. Класифікація. Застосування окремих препаратів. Механізм і спектр протимікробної дії. Побічні ефекти. Профілактика їх.
30. Сульфаніламідні препарати. Загальна характеристика. Механізм і спектр протимікробної дії. Комбіновані препарати. Застосування. Побічні ефекти, профілактика.
31. Похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну. Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти.

32. Протитуберкульозні засоби. Поняття про основні та резервні препарати. Застосування. Побічні ефекти.
33. Протиспірохетозні засоби. Загальна характеристика, застосування.
34. Противірусні засоби, особливості застосування.
35. Засоби, що застосовуються при трихомонозі. Принципи хіміотерапії трихомонозу.
36. Протимікозні засоби. Особливості дії окремих препаратів.
37. Протигельмінтні засоби, класифікація. Механізм дії.
38. Протибластомні засоби. Загальна характеристика. Механізм цитостатичної дії. Класифікація. Застосування.
39. Місцевоанестезувальні засоби. Загальна характеристика, види місцевої анестезії. Застосування препаратів для різних видів анестезії.
40. В'язучі засоби, принцип дії. Класифікація, застосування окремих препаратів.
41. Адсорбувальні засоби, принцип дії. Застосування.
42. Подразнювальні засоби, місцева рефлекторна й відволікальна дія. Застосування окремих препаратів.
43. Будова еферентної іннервації. Механізм передавання збуджень. Класифікація речовин, що впливають на передавання збуджень у холінергійних синапсах.
44. М-Холіноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Особливості дії окремих препаратів. Гостре отруєння, надання допомоги.
45. Н-Холіноміметичні речовини, механізм збуджувальної дії на дихання. Препарати, шляхи введення. Токсична дія нікотину. Засоби для боротьби з палінням.
46. Антихолінестеразні речовини. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Лікарські засоби, застосування. Допомога при отруєнні ФОС.
47. М-Холіноблокатори. Механізм дії. Основні фармакологічні ефекти. Особливості дії окремих препаратів. Гостре отруєння атропіном і надання допомоги.
48. Гангліоблокатори. Механізм дії, застосування окремих препаратів. Побічна дія.
49. Курареподібні речовини. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
50. Речовини, що впливають на передавання збуджень в адренергійних синапсах, класифікація.
51. α -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування.
52. β -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення.
53. α, β -Адреноміметичні речовини, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Побічні ефекти.
54. Симпатоміметичні речовини. Показання та протипоказання до застосування. Побічні ефекти.
55. α -Адреноблокувальні речовини, застосування.
56. β -Адреноблокувальні речовини. Показання та протипоказання до застосування.
57. Симпатолітичні речовини. Принцип дії. Застосування.
58. Класифікація речовин, що впливають на ЦНС.
59. Засоби для інгаляційного наркозу. Стадії наркозу. Ускладнення під час і після наркозу. Особливості дії окремих препаратів.
60. Засоби для неінгаляційного наркозу. Особливості дії окремих препаратів. Шляхи введення.

61. Спирт етиловий, його резорбтивна, місцева та протимікробна дія. Гостре отруєння, допомога. Алкоголізм, методи лікування.
62. Снодійні засоби, застосування.
63. Протиепілептичні та протипаркінсонічні засоби.
64. Наркотичні анальгетики. Загальна характеристика. Особливості дії окремих препаратів. Застосування. Гостре отруєння, допомога. Морфінізм, методи лікування.
65. Ненаркотичні анальгетики. Механізм анальгетичної, жарознижувальної, протизапальної та протиревматичної дії. Застосування. Побічна дія.
66. Нейролептики. Загальна характеристика. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
67. Транквілізатори. Загальна характеристика. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
68. Седативні засоби. Вплив на ЦНС. Застосування. Бромізм. Методи лікування.
69. Антидепресанти. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
70. Психостимулятори. Загальна характеристика. Застосування.
71. Аналептики. Загальна характеристика. Вплив на ЦНС. Лікарські препарати. Застосування.
72. Стимулятори дихання центральної та рефлекторної дії. Застосування окремих препаратів.
73. Протикашльові засоби, класифікація. Лікарські препарати. Застосування. Побічні ефекти.
74. Відхаркувальні засоби, класифікація. Застосування.
75. Бронхолітичні засоби. Принцип дії. Застосування окремих препаратів.
76. Лікарські засоби, що використовуються при набряку легень.
77. Кардіотонічні засоби. Механізм дії на серце. Лікарські препарати. Застосування. Шляхи введення, дозування.
78. Протиаритмічні засоби. Механізм дії окремих препаратів. Застосування.
79. Лікарські засоби, які використовують для зняття ознак стенокардії та запобігання їм. Механізм дії окремих препаратів. Шляхи введення.
80. Лікарські засоби, що використовуються при інфаркті міокарда. Антигіпертензивні засоби. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування окремих препаратів. Перевага комбінованої фармакотерапії.
81. Засоби, що впливають на апетит.
82. Лікарські засоби, які використовують при недостатній і надмірній секреції залоз шлунка.
83. Лікарські засоби, які використовують у разі порушення секреції підшлункової залози.
84. Жовчогінні лікарські засоби, класифікація. Застосування.
85. Проносні лікарські засоби. Класифікація. Механізм дії. Застосування окремих препаратів.
86. Сечогінні засоби. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти.
87. Засоби, що впливають на тонус і скоротливу активність матки. Класифікація. Застосування.
88. Засоби, що впливають на систему крові. Класифікація. Застосування.
89. Препарати гормонів, їх синтетичні замінники та антагоністи.
90. Препарати водорозчинних і жиророзчинних вітамінів. Полівітамінні препарати.
91. Солі лужних і лужноземельних металів, значення для організму. Застосування.
92. Глюкоза. Застосування. Механізм дії.
93. Протизапальні засоби стероїдної та нестероїдної будови. Механізм дії.

	<p>Застосування. Побічні ефекти.</p> <p>94. Протиалергійні засоби. Механізм протиалергійної дії окремих препаратів. Застосування. Побічні ефекти.</p> <p>95. Основні принципи надання допомоги при гострих медикаментозних отруєннях.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу